

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

3 septembrie 2020*

„Trimitere preliminară – Transporturi aeriene – Regulamentul (CE) nr. 261/2004 – Articolele 5 și 9 – Obligația operatorului de transport aerian de a oferi cazare hotelieră pasagerilor al căror zbor a fost anulat – Prejudiciu suferit de un pasager pe durata șederii sale la hotelul care furnizează cazarea – Posibilitatea de a invoca răspunderea operatorului de transport aerian ca urmare a neglijenței personalului hotelului”

În cauza C-530/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă, Austria), prin decizia din 17 iunie 2019, primită de Curte la 11 iulie 2019, în procedura

NM, în calitate de mandatar lichidator al NIKI Luftfahrt GmbH,

împotriva

ON,

CURTEA (Camera a opta),

compusă din doamna L. S. Rossi, președintă de cameră, doamna A. Prechal (raportoare), președinta Camerei a treia, și domnul F. Biltgen, judecător,

avocat general: domnul P. Pikamäe,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru ON, de E. Sommeregger, Rechtsanwalt;
- pentru guvernul german, de J. Möller, M. Hellmann și E. Lankenau, în calitate de agenți;
- pentru guvernul neerlandez, de M. K. Bulterman și C. S. Schillemans, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de N. Yerrell și G. Braun, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

* Limba de procedură: germana.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91 (JO 2004, L 46, p. 1, Ediție specială, 07/vol. 12, p. 218, rectificare în JO 2016, L 94, p. 17).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între NM, acționând în calitate de mandatar lichidator al NIKI Luftfahrt GmbH, care este o societate de transport aerian, pe de o parte, și ON, pe de altă parte, în legătură cu o cerere de daune interese formulată de aceasta din urmă pentru repararea prejudiciilor pe care le-a suferit în incinta unui hotel în care NIKI Luftfahrt a cazat-o ca urmare a anulării zborului său.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (1), (2), (13) și (19) ale Regulamentului nr. 261/2004 au următorul cuprins:
  - „(1) Măsurile adoptate de [Uniunea Europeană] în domeniul transportului aerian ar trebui, între altele, să urmărească asigurarea unui înalt nivel de protecție a pasagerilor. De asemenea, ar trebui să se ia în considerare cerințele legate de protecția consumatorilor în general.
  - (2) Refuzul la îmbarcare și anularea sau întârzierea prelungită a zborurilor pot cauza pasagerilor dificultăți și neplăceri grave.
  - [...]
  - (13) Pasagerii ale căror zboruri sunt anulate ar trebui să aibă posibilitatea de a obține rambursarea costului biletelor sau redirectionarea în condiții satisfăcătoare și să beneficieze de servicii corespunzătoare pe durata așteptării unui zbor următor.
  - [...]
  - (19) Operatorii de transport aerian ar trebui să se ocupe de necesitățile speciale ale persoanelor cu mobilitate redusă, precum și de însoțitorii acestora.”
- 4 Articolul 1 alineatul (1) din acest regulament prevede:

„Prezentul regulament stabilește condițiile în care pasagerii își pot exercita drepturile minime atunci când:

[...]

(b) zborul este anulat;

[...]”

5 Articolul 2 din regulamentul menționat prevede:

„În sensul prezentului regulament se aplică următoarele definiții:

[...]

(i) «persoană cu mobilitate redusă» înseamnă orice persoană a cărei mobilitate este redusă, atunci când utilizează mijloacele de transport, datorită unei deficiențe fizice (senzorială sau locomotoare, permanentă sau temporară), diminuării capacității intelectuale, vârstei sau oricărei alte deficiențe și a cărei stare necesită o atenție specială și adaptarea la nevoile persoanei respective a serviciilor puse la dispoziția tuturor pasagerilor;

[...]”

6 În conformitate cu articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 261/2004:

„În cazul anulării unui zbor, pasagerii în cauză trebuie:

[...]

(b) să li se ofere asistență de către operatorul de transport aerian în conformitate cu articolul 9 alineatul (1) litera (a) și articolul 9 alineatul (2), precum și, în eventualitatea unei redirectionări, în cazul în care ora de plecare anticipată a unui nou zbor este de cel puțin o zi după plecarea programată pentru zborul anulat, asistența specificată la articolul 9 alineatul (1) litera (b) și litera (c);

[...]”

7 Articolul 9 din acest regulament, intitulat „Dreptul la deservire”, prevede:

„(1) Când se face trimitere la prezentul articol, pasagerii au dreptul de a li se oferi gratuit următoarele:

[...]

(b) cazare hotelieră

– în cazul în care este necesară o ședere de una sau mai multe nopți sau

[...]

(2) În plus, pasagerii au dreptul la două apeluri telefonice gratuite [sau] de a trimite gratuit [două] mesaje prin telex, fax sau e-mail.

(3) La aplicarea prezentului articol, operatorul [efectiv] de transport aerian acordă o atenție specială nevoilor persoanelor cu mobilitate redusă și însoțitorilor acestora, precum și nevoilor copiilor fără însoțitor.”

8 Intitulat „Compensații suplimentare”, articolul 12 din regulamentul menționat prevede la alineatul (1):

„Prezentul regulament se aplică fără a se aduce atingere drepturilor pasagerilor la o compensație suplimentară. Compensația acordată în conformitate cu prezentul regulament poate fi scăzută din această compensație.”

Dreptul austriac

- 9 Articolul 1313a din Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (Codul civil general) are următorul cuprins:
- „Orice persoană care are obligația de a presta un serviciu unei alte persoane este răspunzătoare de culpa imputabilă reprezentantului său legal, precum și de culpa imputabilă persoanelor la care recurge pentru executarea [obligației sale], în același mod ca în cazul propriei culpe.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 10 În cadrul unui pachet de servicii turistice, ON dispunea de o rezervare pentru un zbor din Mallorca (Spania) la Viena (Austria), care trebuia realizat de NIKI Luftfahrt. În urma anulării acestui zbor, rezervarea menționată a fost modificată, iar plecarea din Mallorca a fost amânată pentru seara zilei următoare. Ca urmare a acestei anulări, NIKI Luftfahrt i-a oferit lui ON cazare gratuită într-un hotel local.
- 11 În cursul șederii sale în acest hotel, ON, care se deplasează în scaun rulant, a căzut și a fost rănită grav după ce roțile din față ale scaunului său rulant au rămas blocate într-o rigolă transversală a unui drum.
- 12 ON a formulat o acțiune la Landesgericht Korneuburg (Tribunalul Regional din Korneubourg, Austria), având ca obiect obligarea lui NM la plata de daune interese pentru repararea prejudiciului pe care l-a suferit. În acest sens, ea a arătat că accidentul s-a produs în incinta hotelului menționat și că personalul operatorului aceluiași hotel a acționat cu neglijență prin faptul că nu a înlăturat respectiva rigolă transversală și nici nu a securizat-o.
- 13 Prin hotărârea din 21 noiembrie 2018, această instanță a respins acțiunea pentru motivul că operatorul de transport aerian era obligat numai să furnizeze cazare, Regulamentul nr. 261/2004 neprevăzând nicio răspundere pentru prejudiciile cauzate de pretinsa neglijență a personalului hotelului în care se oferă cazare în temeiul acestui regulament.
- 14 ON a declarat apel împotriva acestei hotărâri la Oberlandesgericht Wien (Tribunalul Regional Superior din Viena, Austria), care, printr-o ordonanță din 14 februarie 2019, a infirmat hotărârea menționată. Potrivit acestei instanțe, în conformitate cu dreptul național, aplicabil în paralel cu Regulamentul nr. 261/2004 în temeiul articolului 12 din acest regulament, operatorul de transport aerian este răspunzător pentru comportamentul neglijent al personalului hotelului pe care l-a mandatat în vederea îndeplinirii obligației sale de a furniza prestațiile prevăzute la articolul 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004. Astfel, Oberlandesgericht Wien (Tribunalul Regional Superior din Viena) a trimis cauza spre rejudecare la instanța de prim grad de jurisdicție în vederea examinării împrejurărilor precise ale accidentului în discuție în litigiul principal.
- 15 Prin urmare, NM a formulat recurs la Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă, Austria), solicitând să se constate că NIKI Luftfahrt își îndeplinesc obligația în temeiul articolului 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004 prin aceea că i-a furnizat gratuit cazare lui ON, operatorul de transport aerian nefiind, printre altele, obligat să verifice în plus instalațiile hotelului pe care îl propune pentru a evita angajarea răspunderii sale.
- 16 Potrivit instanței de trimitere, în primul rând, din jurisprudența Curții rezultă că nerespectarea acestei obligații de a oferi cazare determină pentru pasager un drept la compensație, întemeiat direct pe Regulamentul nr. 261/2004, în ceea ce privește sumele care se dovedesc necesare, adecvate și rezonabile pentru a suplini neacordarea asistenței pasagerului respectiv de către operatorul de transport aerian (Hotărârea din 13 octombrie 2011, Sousa Rodríguez și alții, C-83/10, EU:C:2011:652, punctul 44, precum și Hotărârea din 31 ianuarie 2013, McDonagh, C-12/11, EU:C:2013:43, punctul 51). Or, nu ar fi exclus ca executarea necorespunzătoare a obligației menționate să fie

asimilată de Curte cu neexecutarea sa, iar Curtea să admită de asemenea, în acest caz, un drept la compensație având ca temei direct Regulamentul nr. 261/2004, chiar dacă, potrivit instanței de trimitere, în cazul unei executări necorespunzătoare a aceleiași obligații, ar fi vorba despre repararea prejudiciilor prin plata unei compensații al cărei quantum ar fi superior costului cazării și care, în conformitate cu economia Regulamentului nr. 261/2004, ar putea intra, așadar, în domeniul de aplicare al articolului 12 din acesta.

- 17 În al doilea rând, această instanță precizează că operatorul de transport aerian ar putea fi de asemenea considerat răspunzător pentru comportamentul personalului hotelului care furnizează cazarea în temeiul articolului 1313a din Codul civil general, cu condiția totuși ca acest personal să fi acționat în cadrul executării unei obligații care îi revine acestui operator de transport. În acest scop, ar fi primordial să se stabilească natura obligației care îi revine operatorului de transport menționat în temeiul articolului 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004. Dacă această obligație ar trebui înțeleasă în sensul că operatorul de transport aerian este obligat numai să ofere cazare la hotel și să plătească costurile acesteia, operatorul de transport aerian nu ar fi, prin urmare, responsabil decât de alegerea hotelului, iar nu de comportamentul personalului acestui hotel.
- 18 În schimb, ar putea de asemenea să fie avută în vedere o interpretare mai largă a acestei dispoziții, potrivit căreia operatorul de transport aerian ar fi responsabil de cazarea ca atare. În aceste condiții, potrivit dreptului austriac, operatorul de transport aerian ar fi răspunzător pentru neglijențele personalului hotelului care furnizează cazarea, operatorul de transport aerian trebuind, așadar, să facă dovada lipsei culpei în cazul unei deficiențe obiective a personalului în incinta acestui hotel.
- 19 În opinia instanței de trimitere, deși, desigur, modul de redactare a articolului 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004 impune numai „oferirea” unei cazări hoteliere, obiectivul garantării unui înalt nivel de protecție a pasagerilor, amintit în considerentul (1) al acestui regulament, ar milita în favoarea unei interpretări mai largi a obligației de cazare, în special în sensul că pasagerul ar avea în acest caz posibilitatea de a chema în judecată operatorul de transport aerian pentru a obține repararea prejudiciului suferit în incinta acestui hotel. Acestui transportator nu i s-ar impune, în acest caz, o răspundere disproporționată în măsura în care s-ar putea îndrepta împotriva operatorului hotelului respectiv în conformitate cu contractul dintre aceștia. Dat fiind că obligația de a caza un pasager într-un hotel nu trebuie executată decât în cazul unei deficiențe imputabile operatorului de transport aerian, ar fi natural ca operatorul de transport aerian, iar nu pasagerul, să fie cel care suportă riscul unei acțiuni în justiție introduse în fața unei instanțe a unui alt stat membru decât cel în care se află sediul său.
- 20 În aceste condiții, Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Un operator de transport aerian care, în temeiul articolului 5 alineatul (1) litera (b) din [Regulamentul nr. 261/2004], trebuie să ofere asistență în conformitate cu articolul 9 alineatul (1) litera (b) din acest regulament este răspunzător în temeiul acestui regulament pentru prejudiciile rezultate ca urmare a leziunilor suferite de un pasager ca urmare a comportamentului neglijent al lucrătorilor hotelului pus la dispoziție de transportatorul aerian?

2) În cazul unui răspuns negativ la a prima întrebare:

Obligația operatorului de transport aerian în temeiul articolului 9 alineatul (1) litera (b) din [Regulamentul nr. 261/2004] se limitează la a intermedia pentru pasager un hotel și a prelua cheltuielile de cazare sau acesta este obligat să asigure cazarea ca atare?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 21 Cu titlu introductiv, este necesar să se arate că prima întrebare privește în esență consecințele pe care Regulamentul nr. 261/2004 le-ar putea avea în urma executării necorespunzătoare a obligației de deservire care revine operatorului de transport aerian în temeiul articolului 9 alineatul (1) litera (b) din acest regulament, în timp ce a doua întrebare are ca obiect stabilirea conținutului acestei obligații, astfel încât trebuie să se examineze, în primul rând, a doua întrebare.

Cu privire la a doua întrebare

- 22 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004 trebuie interpretat în sensul că obligația care revine, în temeiul acestei dispoziții, operatorului de transport aerian de a oferi gratuit cazare hotelieră pasagerilor vizați de dispoziția amintită implică nu numai că acest operator de transport este obligat să găsească pentru aceștia o cameră de hotel și să plătească costurile aferente, ci și să asigure modalitățile de cazare ca atare.
- 23 Potrivit unei jurisprudențe constante, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (Hotărârea din 18 ianuarie 2017, NEW WAVE CZ, C-427/15, EU:C:2017:18, punctul 19 și jurisprudența citată).
- 24 În ceea ce privește modul de redactare a dispoziției în cauză, trebuie arătat că articolul 9 din Regulamentul nr. 261/2004, intitulat „Dreptul la deservire”, prevede la alineatul (1) litera (b) că pasagerii în cauză, printre care cei vizați la articolul 5 din regulamentul menționat, referitor la anularea unui zbor, au dreptul de a li se oferi gratuit cazare hotelieră, în cazul, printre altele, în care este necesară o ședere de una sau mai multe nopți. Astfel, termenii „au dreptul de a li se oferi gratuit [...] cazare hotelieră” răspund voinței legiuitorului Uniunii de a evita ca pasagerii obligați, ca urmare a anulării zborului lor, să petreacă noaptea la un hotel în așteptarea plecării unui nou zbor să suporte ei înșiși sarcina de a căuta o cameră de hotel și de a plăti costurile aferente, acești pasageri trebuind să fie deserviți de operatorul de transport aerian care trebuie să ia măsurile necesare în acest scop. În schimb, din modul de redactare a acestei dispoziții nu reiese în mod expres că legiuitorul Uniunii a intenționat să impună operatorilor de transport aerian, dincolo de această deservire a pasagerilor, obligația de a asigura de asemenea, direct sau recurgând la hoteluri mandatate de aceștia, modalitățile de cazare ca atare.
- 25 Contextul în care se înscrie articolul 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004 susține o interpretare potrivit căreia operatorii de transport aerian nu sunt obligați să organizeze ei înșiși punerea în aplicare efectivă a cazării. Astfel, articolul 9 alineatul (2) din acest regulament prevede că operatorii de transport aerian au obligația, în cadrul dreptului la deservire al pasagerilor în cauză, să le propună, printre altele, posibilitatea de a efectua gratuit două apeluri telefonice sau de a trimite gratuit două mesaje electronice. Or, deși din această dispoziție rezultă că operatorul de transport aerian trebuie să pună efectiv la dispoziția pasagerilor, gratuit, mijloacele de a efectua aceste acțiuni, nu se poate deduce că acest operator de transport este astfel obligat să organizeze, pe propria răspundere, punerea în aplicare a operațiunilor de telecomunicații necesare în acest scop.
- 26 Această interpretare este, în plus, confirmată de obiectivul urmărit de Regulamentul nr. 261/2004, care, în conformitate cu considerentele (1) și (13) ale acestuia, urmărește să garanteze un înalt nivel de protecție a pasagerilor, în special asigurându-le celor ale căror zboruri sunt anulate servicii corespunzătoare pe durata așteptării unui zbor ulterior. În acest scop, Regulamentul nr. 261/2004 acordă pasagerilor menționați măsuri reparatorii standardizate și imediate precum, dacă este cazul, oferirea unei cazări gratuite într-un hotel, prevăzută la articolul 9 alineatul (1) litera (b) din

regulamentul menționat, aceste măsuri vizând asigurarea nevoilor imediate, la fața locului, ale pasagerilor, indiferent de cauza anulării zborului în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 ianuarie 2006, IATA și ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, punctul 86).

- 27 Ținând seama de acest obiectiv, o interpretare a articolului 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004 potrivit căreia operatorul de transport aerian ar trebui el însuși, sub responsabilitatea sa, să asigure modalitățile de cazare a pasagerilor în cauză nu poate fi admisă, din moment ce operațiunile necesare pentru a asigura o astfel de asistență depășesc cadrul sistemului de asistență standardizată și imediată, la fața locului, pe care legiuitorul Uniunii a înțeles să îl instituie în beneficiul pasagerilor.
- 28 Trebuie adăugat că interpretarea potrivit căreia operatorul de transport aerian nu este obligat să asigure el însuși modalitățile de cazare nu este, mai întâi, infirmată de împrejurarea, considerată de ON ca fiind inacceptabilă, că o astfel de interpretare ar putea implica faptul că pasagerul devine partenerul contractual al operatorului hotelului care furnizează cazarea respectivă. În această privință, este suficient să se constate că articolul 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004 se limitează să prevadă o obligație, în sarcina operatorului de transport aerian, de a oferi gratuit pasagerilor în cauză cazare hotelieră, fără a defini modalitățile care reglementează raporturile contractuale care pot decurge din punerea în aplicare a acestei obligații.
- 29 În continuare, contrar celor susținute în esență de ON, această interpretare nu lipsește de conținut obligația impusă operatorului de transport aerian, la alineatul (3) al articolului 9 din Regulamentul nr. 261/2004, de a acorda o atenție specială, prin aplicarea acestui articol, nevoilor, printre altele, ale persoanelor cu mobilitate redusă. Astfel, chiar dacă operatorul de transport aerian nu este obligat să se ocupe el însuși de modalitățile de cazare la hotel a pasagerilor al căror zbor a fost anulat, nu este mai puțin adevărat că acesta trebuie să le ofere o asistență adecvată, astfel cum se precizează în considerentul (13) al regulamentului menționat, ceea ce implică faptul că operatorul de transport aerian trebuie să selecteze hotelul cu grijă după ce s-a asigurat că acest hotel este apt să răspundă așteptărilor rezonabile de calitate și de siguranță și, în ceea ce privește persoanele cu mobilitate redusă precum ON, că hotelul menționat este amenajat astfel încât să le poată primi în condiții bune, avertizând, dacă este cazul, același hotel cu privire la situația de mobilitate redusă a pasagerilor în cauză.
- 30 În sfârșit, deși, astfel cum arată instanța de trimitere, ținând seama de obiectivul de protecție a pasagerilor, s-ar putea avea în vedere să se procedeze la o interpretare mai largă a obligației de a oferi asistență care revine operatorilor de transport aerian potrivit căreia aceștia ar fi ținuți să asigure ei înșiși modalitățile de cazare la hotel a pasagerilor lor, în sensul că aceștia din urmă ar putea avea posibilitatea, în funcție de condițiile și de modalitățile care guvernează, în dreptul național, răspunderea delictuală, să cheme în judecată operatorul lor de transport aerian într-o situație precum cea din litigiul principal, trebuie să se constate că Regulamentul nr. 261/2004 a pus în aplicare această protecție într-un mod mai limitat, instituind un sistem de asistență standardizată și imediată, astfel cum s-a amintit la punctul 26 din prezenta hotărâre.
- 31 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004 trebuie interpretat în sensul că obligația care revine, potrivit acestei dispoziții, operatorului de transport aerian de a oferi gratuit cazare hotelieră pasagerilor vizați de dispoziția amintită nu implică faptul că acest operator de transport este obligat să asigure modalitățile de cazare ca atare.

Cu privire la prima întrebare

- 32 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Regulamentul nr. 261/2004 trebuie interpretat în sensul că un operator de transport aerian care, în temeiul articolului 9 alineatul (1) litera (b) din acest regulament, a oferit cazare hotelieră unui pasager al cărui zbor a fost anulat poate fi obligat, numai în temeiul acestui regulament, să despăgubească acest pasager pentru prejudiciile cauzate de o greșeală săvârșită de personalul hotelului respectiv.
- 33 În această privință, instanța de trimitere consideră că rezultă din jurisprudența citată la punctul 16 din prezenta hotărâre că nerespectarea obligației de a furniza cazare determină pentru pasager un drept la compensație, întemeiat direct pe Regulamentul nr. 261/2004, în ceea ce privește sumele care se dovedesc necesare, adecvate și rezonabile pentru a suplini neacordarea asistenței pasagerului respectiv de către operatorul de transport aerian. Potrivit acestei instanțe, ar putea decurge de aici că un drept la compensație ar fi legat și de executarea necorespunzătoare a acestei obligații de către operatorul de transport aerian.
- 34 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că ipoteza unei greșeli săvârșite de operatorul de transport aerian, pe care se întemeiază prima întrebare, pleacă de la premisa că obligația de deservire care revine, în temeiul articolului 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004, acestui operator de transport s-ar extinde la asigurarea modalităților de cazare a pasagerilor în cauză, astfel încât o eventuală greșeală săvârșită de hotelul mandatat de operatorul de transport menționat în acest context ar putea exprima o executare necorespunzătoare a obligației menționate din partea aceluiași operator de transport, care angajează răspunderea sa.
- 35 Or, ținând seama de răspunsul dat la a doua întrebare, această premisă trebuie considerată eronată.
- 36 În orice caz, trebuie să se constate, asemenea instanței de trimitere, că dreptul la compensație de care beneficiază pasagerii în cazul în care operatorul de transport aerian nu și-a îndeplinit obligația de deservire prevăzută la articolul 9 din Regulamentul nr. 261/2004 vizează exclusiv rambursarea sumelor care, având în vedere circumstanțele proprii fiecărei spețe, se dovedesc necesare, adecvate și rezonabile pentru a suplini neîndeplinirea obligațiilor operatorului de transport aerian în legătură cu această deservire.
- 37 În consecință, dreptul la rambursarea sumelor menționate se înscrie pe deplin în logica sistemului de măsuri reparatorii standardizate și imediate instituit prin regulamentul menționat în favoarea pasagerilor, în măsura în care aceste sume servesc la compensarea cheltuielilor efectuate de acești pasageri pentru a obține aceleași prestații standardizate și imediate precum cele pe care operatorul de transport aerian ar fi trebuit să le ofere acestora, fără a fi necesar în acest scop să se efectueze o apreciere de la caz la caz a situației specifice a fiecărui pasager.
- 38 În schimb, repararea unor prejudicii individuale rezultate dintr-o greșeală săvârșită de personalul hotelului selectat de operatorul de transport aerian în vederea cazării prevăzute la articolul 9 din Regulamentul nr. 261/2004 ar impune în mod necesar o apreciere de la caz la caz a amplitudinii prejudiciilor menționate și ar depăși cadrul măsurilor reparatorii standardizate și imediate prevăzute de Regulamentul nr. 261/2004.
- 39 În această privință, Curtea a apreciat deja că Regulamentul nr. 261/2004 nu prevede compensarea prejudiciilor individuale, a căror reparare impune neapărat o apreciere de la caz la caz a amplitudinii prejudiciilor cauzate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iulie 2019, Rusu, C-354/18, EU:C:2019:637, punctul 31).

- 40 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că Regulamentul nr. 261/2004 trebuie interpretat în sensul că un operator de transport aerian care, în temeiul articolului 9 alineatul (1) litera (b) din acest regulament, a oferit cazare hotelieră unui pasager al cărui zbor a fost anulat nu poate fi obligat, numai în temeiul acestui regulament, să despăgubească pasagerul respectiv pentru prejudiciile cauzate de o greșeală săvârșită de personalul hotelului respectiv.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 41 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

- 1) **Articolul 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91 trebuie interpretat în sensul că obligația care revine, potrivit acestei dispoziții, operatorului de transport aerian de a oferi gratuit cazare hotelieră pasagerilor vizați de dispoziția amintită nu implică faptul că acest operator de transport este obligat să asigure modalitățile de cazare ca atare.**
- 2) **Regulamentul nr. 261/2004 trebuie interpretat în sensul că un operator de transport aerian care, în temeiul articolului 9 alineatul (1) litera (b) din acest regulament, a oferit cazare hotelieră unui pasager al cărui zbor a fost anulat nu poate fi obligat, numai în temeiul acestui regulament, să despăgubească acest pasager pentru prejudiciile cauzate de o greșeală săvârșită de personalul hotelului respectiv.**

Semnături